

Note 8 - Utlån til og fordringer på kunder

Morbank			Konsern	
2011	2012	(mill. kr)	2012	2011
		Utlån fordelt på fordringstype		
-	-	Leiefinansieringsavtaler (finansiell lease)	1.901	1.920
10.697	10.250	Kasse-/drifts- og brukskreditter	10.250	10.697
3.065	3.759	Byggelån	3.153	2.486
57.030	58.455	Nedbetalingslån	59.639	58.001
70.793	72.464	Brutto utlån og fordringer på kunder	74.943	73.105
-424	-407	Nedskrivninger	-439	-462
70.369	72.057	Utlån og fordringer på kunder	74.504	72.643
		Utlån fordelt på markeder		
32.165	32.618	Lønnstakere	33.828	33.141
38.565	39.760	Næringsfordelt	41.002	39.872
63	86	Offentlig	113	92
70.793	72.464	Brutto utlån og fordringer på kunder	74.943	73.105
-424	-407	Nedskrivninger	-439	-462
70.369	72.057	Utlån og fordringer på kunder	74.504	72.643
		Herav ansvarlig lånekapital		
48	48	Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner	48	48
48	48	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	48	48
		Herav		
572	565	Utlån til ansatte	713	715
		I tillegg		
22.126	29.348	Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS	29.348	22.126
693	848	- herav utlån til ansatte	1.069	869
-	618	Utlån overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS	618	-

Rentesubsidiering ved utlån til ansatte inngår i rentenetto. Lånerenten til ansatte er 75 prosent av beste boliglånsrente til øvrige kunder.

Fordeling på risikogrupper

Banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen på innvilgelsestidspunkt. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av nøkkeltall knyttet til inntjening, tæring og adferd. Misligholdssannsynligheten benyttes som grunnlag for nøkkeltall for risikoklassifisering av kunden. I tillegg benyttes risikoklassen for å klassifisere hver enkelt kunde i en risikogruppe. Se note 12 for inndeling av risikoklasser.

Kundene rescores månedlig i bankens porteføljestyringssystem.

Engasjement består av brutto utlån, totale garantiforpliktelser, ubenyttede kreditter og totale rembursforpliktelser.

Engasjementsoppfølging gjøres ut ifra engasjementets størrelse, risiko og migrering. Risikoprising av næringslivsengasjement gjøres med bakgrunn i forventet tap og nødvendig økonomisk kapital for det enkelte engasjement. Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er beregnet for de neste tolv måneder. Forventet tap ligger innenfor de styrevedtatte rammene for maksimalt forventet tap.

Gruppevis nedskrivninger beregnes med utgangspunkt i kunder som har migrert negativt siden innvilgelsestidspunktet, men hvor det ikke er foretatt individuell nedskrivning. Bankens benytter makrobaserte stresstester for å estimere nedskrivningsbehov knyttet til objektive hendelser som ikke har gitt utslag i porteføljekvalitet på måletidspunktet. Historikk er omarbeidet i samsvar med nye beregninger for estimert mislighold. Jf. note 6 Risikoforhold, i avsnitt om misligholdssannsynlighet.

Morbank			Konsern	
2011	2012	Engasjement fordelt på risikogruppe	2012	2011
39.296	38.451	Laveste risiko	38.760	39.478
20.185	23.748	Lav risiko	24.474	20.891
21.743	19.483	Middels risiko	20.241	22.177
2.063	2.994	Høy risiko	3.344	2.494
1.811	2.059	Høyeste risiko	2.406	2.168
463	417	Mislighold*	517	542
85.561	87.152	Sum totalt engasjement fordelt på risikogruppe	89.744	87.750

Morbank			Konsern	
2011	2012	Brutto utlån fordelt på risikogruppe	2012	2011
32.390	32.491	Laveste risiko	32.792	32.571
16.826	19.825	Lav risiko	20.517	17.524
17.496	15.328	Middels risiko	16.035	18.069
1.903	2.451	Høy risiko	2.791	2.329
1.723	1.976	Høyeste risiko	2.315	2.078
455	394	Mislighold *	494	534
70.793	72.464	Sum brutto utlån fordelt på risikogruppe	74.943	73.105

*) Engasjement med individuell nedskrivning har risikogruppe mislighold

Morbank			Konsern	
2011	2012	Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på risikogruppe	2012	2011
5	6	Laveste risiko	6	5
17	23	Lav risiko	23	18
77	50	Middels risiko	52	79
20	33	Høy risiko	35	23
47	26	Høyeste risiko	33	53
25	17	Mislighold	23	34
190	155	Sum forventet årlig gj.snittlig netto tap fordelt på risikogrupper	173	211

Banken overfører godt sikrede boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt, og godt sikrede næringslån til SpareBank 1 Næringskreditt. Dette er et tiltak for å sikre langsiktig finansiering på konkurransemessige vilkår. Provisjonen (margin) av disse lånene blir inntektsført i resultatregnskapet under provisjonsinntekter. Tabellen nedenfor viser risikoklassifiseringen av disse engasjementene.

Morbank			Konsern	
2011	2012	Engasjement overført SpareBank 1 Boligkreditt	2012	2011
21.681	29.420	Laveste risiko	29.420	21.681
2.409	3.228	Lav risiko	3.228	2.409
596	868	Middels risiko	868	596
136	144	Høy risiko	144	136
76	115	Høyeste risiko	115	76
2	13	Mislighold	13	2
24.901	33.789	Sum totalt engasjement fordelt på risikogruppe	33.789	24.901

Morbank			Konsern	
2011	2012	Brutto utlån overført SpareBank 1 Boligkreditt	2012	2011
18.927	25.013	Laveste risiko	25.013	18.927
2.393	3.199	Lav risiko	3.199	2.393
593	863	Middels risiko	863	593
136	144	Høy risiko	144	136
76	115	Høyeste risiko	115	76
2	13	Mislighold	13	2
22.126	29.348	Sum brutto utlån fordelt på risikogruppe	29.348	22.126

Morbank			Konsern	
2011	2012	Engasjement overført SpareBank 1 Næringskreditt	2012	2011
-	150	Laveste risiko	150	-
-	157	Lav risiko	157	-
-	311	Middels risiko	311	-
-	618	Sum totalt engasjement fordelt på risikogruppe	618	-

Morbank			Konsern	
2011	2012	Brutto utlån overført SpareBank 1 Næringskreditt	2012	2011
-	150	Laveste risiko	150	-
-	157	Lav risiko	157	-
-	311	Middels risiko	311	-
-	618	Sum brutto utlån fordelt på risikogruppe	618	-

Fordeling på sektor og næring

Morbank			Konsern	
2011	2012	Engasjement fordelt på sektor og næring	2012	2011
34.864	34.433	Lønnstakere o.l	35.674	35.851
830	568	Offentlig forvaltning	595	859
5.532	6.974	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	7.144	5.724
3.112	3.157	Havbruk	3.282	3.257
5.159	3.180	Industri og bergverk	3.412	5.399
3.390	4.778	Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	5.329	3.853
3.350	4.437	Hotell og handel	4.620	3.543
7.282	7.874	Sjøfart	7.880	7.287
14.820	14.044	Eiendomsdrift	13.526	14.179
4.764	4.361	Forretningsmessig tjenesteyting	4.594	5.061
2.236	2.944	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	3.279	2.514
221	401	Øvrige sektorer	407	223
85.561	87.152	Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	89.744	87.750

Morbank			Konsern	
2011	2012	Brutto utlån fordelt på sektor og næring	2012	2011
32.165	32.618	Lønnstakere o.l	33.828	33.141
63	86	Offentlig forvaltning	113	92
4.965	6.081	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	6.246	5.155
1.880	2.166	Havbruk	2.288	2.024
2.641	2.072	Industri og bergverk	2.298	2.878
2.070	3.074	Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	3.611	2.528
2.126	2.577	Hotell og handel	2.756	2.316
5.974	5.964	Sjøfart	5.970	5.978
12.651	12.261	Eiendomsdrift	11.740	12.167
3.570	3.108	Forretningsmessig tjenesteyting	3.304	3.865
1.720	2.057	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	2.384	1.989
969	401	Øvrige sektorer	407	971
70.793	72.464	Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	74.943	73.105

Morbank			Konsern	
2011	2012	Individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	2012	2011
41	38	Lønnstakere o.l	41	43
2	2	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	3	2
21	14	Havbruk	14	21
18	13	Industri og bergverk	16	30
10	16	Bygg og anlegg	20	14
12	5	Hotell og handel	6	13
-	-	Sjøfart	-	0
29	17	Eiendomsdrift	17	29
2	11	Forretningsmessig tjenesteyting	12	3
16	13	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	15	17
-	-	Øvrige sektorer	-	0
151	129	Sum individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	144	172

Morbank			Konsern	
2011	2012	Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring	2012	2011
21	21	Lønnstakere o.l	25	23
0	0	Offentlig forvaltning	0	0
9	11	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	14	13
3	2	Havbruk	2	3
31	17	Industri og bergverk	18	32
16	20	Bygg og anlegg	24	22
10	11	Hotell og handel	13	11
23	21	Sjøfart	21	23
41	30	Eiendomsdrift	30	41
33	18	Forretningsmessig tjenesteyting	21	36
3	3	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	5	5
1	1	Øvrige sektorer	1	1
190	155	Sum forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring	173	211

Fordeling på geografiske områder

Morbank			Konsern	
2011	2012	Brutto utlån	2012	2011
26.627	28.295	Sør-Trøndelag	28.996	27.178
15.116	16.433	Nord-Trøndelag	17.332	16.050
15.040	15.992	Møre og Romsdal	16.527	15.542
335	335	Sogn og Fjordane	366	348
542	481	Nordland	528	581
8.111	5.261	Oslo	5.291	8.147
4.069	4.797	Landet for øvrig	5.033	4.306
953	870	Utlandet	870	953
70.793	72.464	Sum brutto utlån	74.943	73.105

Banken overfører godt sikrede boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt, og godt sikrede næringslån til SpareBank 1 Næringskreditt. Dette er et tiltak for å sikre langsiktig finansiering på konkurransemessige vilkår. Provisjonen (margin) av disse lånene blir inntektsført i resultatregnskapet under provisjonsinntekter. Tabellen nedenfor viser fordeling på geografiske områder for disse engasjementene.

Morbank			Konsern		
2011	2012	Brutto utlån overført SpareBank1 Boligkreditt	2012	2011	
10.288	14.354	Sør-Trøndelag	14.354	10.288	
5.830	7.676	Nord-Trøndelag	7.676	5.830	
3.581	4.457	Møre og Romsdal	4.457	3.581	
57	100	Sogn og Fjordane	100	57	
79	104	Nordland	104	79	
823	1.007	Oslo	1.007	823	
1.379	1.596	Landet for øvrig	1.596	1.379	
91	54	Utlandet	54	91	
22.126	29.348	Sum brutto utlån overført SpareBank1 Boligkreditt	29.348	22.126	

Morbank			Konsern		
2011	2012	Brutto utlån overført SpareBank1 Næringskreditt	2012	2011	
-	36	Sør-Trøndelag	36	-	
-	285	Nord-Trøndelag	285	-	
-	297	Møre og Romsdal	297	-	
-	618	Sum brutto utlån overført SpareBank1 Næringskreditt	618	-	

			Konsern	
Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler			2012	2011
Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler				
-	Inntil 1 år		285	252
-	Mellom 1 og 5 år		1.531	1.536
-	Over 5 år		151	203
Sum brutto fordringer			1.967	1.990
Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler			66	70
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler			1.901	1.920
Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte:				
-	Inntil 1 år		266	231
-	Mellom 1 og 5 år		1.485	1.489
-	Over 5 år		150	201
Sum netto fordringer			1.901	1.920